

Väkivallan riskialueena ensihoito – vai onko?

Ensihoitopalvelualan opintopäivät
11.2.2019

Anna Kukka
Työympäristöasiantuntija
Tehy

12.2.2019

1

Kokemuksia kentältä...

"Liittyvät tavallisesti potilaisiin tai vieläkin useammin omaisiin, jotka pyrkivät määräämään mitä meidän pitää tehdä. Meillä on kuitenkin oma toimintamallimme, jota noudatetaan. Teemme päätöksiä, joiden on oltava lääketieteellisesti perusteltavia. Tätä on etenkin omaisten joskus vaikea hyväksyä. Päihteet ja niiden käyttäjät aiheuttavat riskejä. Etenkin verbaalista aggressiota kohtaa usein, harvemmin myös fyysistä. Tehtäville, joihin tiedetään liittyvän aseita tai väkivaltaa, ei yleensä mennä ilman poliisia. Toisaalta poliisin apua saadaan aiempaa vähemmän. Häke saattaa myös hälyttää ensihoitoa tehtäville, jotka alunperinkin kuuluisivat poliisille.

"Jos vaikka käytte katsomassa" "On ollut usein väkivaltainen, mutta nyt ei tullut semmoista puhelussa esiin".

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskuksen työhyvinvointi 2017,
Liisa Mäkelä & Kati Saarenpää, Vaasan yliopisto

Väkivallan uhka terveysalalla

- Hoitoalan työntekijöiden on osoitettu olevan erityinen riskiryhmä, joka kohtaa työssään väkivaltaa ja aggressioita (Työsuojeluhallinto 2013).
- Vakuutusyhtiöiden korvaamista väkivallasta aiheutuneista työtapaturmista suuri osa (44 %) tapahtuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan työssä.
- 40 % oli kokenut työpaikkaväkivaltaa tai sen uhkaa viimeisen 12 kk:n aikana. Useimmiten työpaikkaväkivaltaa tai aggressiota oli kohdattu potilaan taholta (34,4 %), potilaan sukulaisen tai lähiomaisen taholta (8,9 %). Seitsemän henkilöä (2,6 % vastaajista) kertoi kohdanneensa tällaista käytöstä esimiehensä taholta ja 14 henkilöä (5,2 %) ilmoitti kohdanneensa työpaikkaväkivaltaa ja/ tai aggressiota kollegansa taholta. Muutama ilmoitti myös potilaan vierailijoiden kohdentaneen kyseistä käytöstä häneen (Mäkelä L. & Saarenpää K., 2017, Vaasan yo)
- Kevan Julkisen alan työhyvinvointi- tutkimuksen 2018 mukaan joka kolmas terveysalalla työskentelevä on kokenut useita kertoja väkivallan uhkaa viimeisen vuoden aikana

Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana kokenut työssäsi asiakkaan, kansalaisen, kuntalaisen tai seurakuntalaisen taholta tullutta väkivaltaa ja tai sen uhkaa?

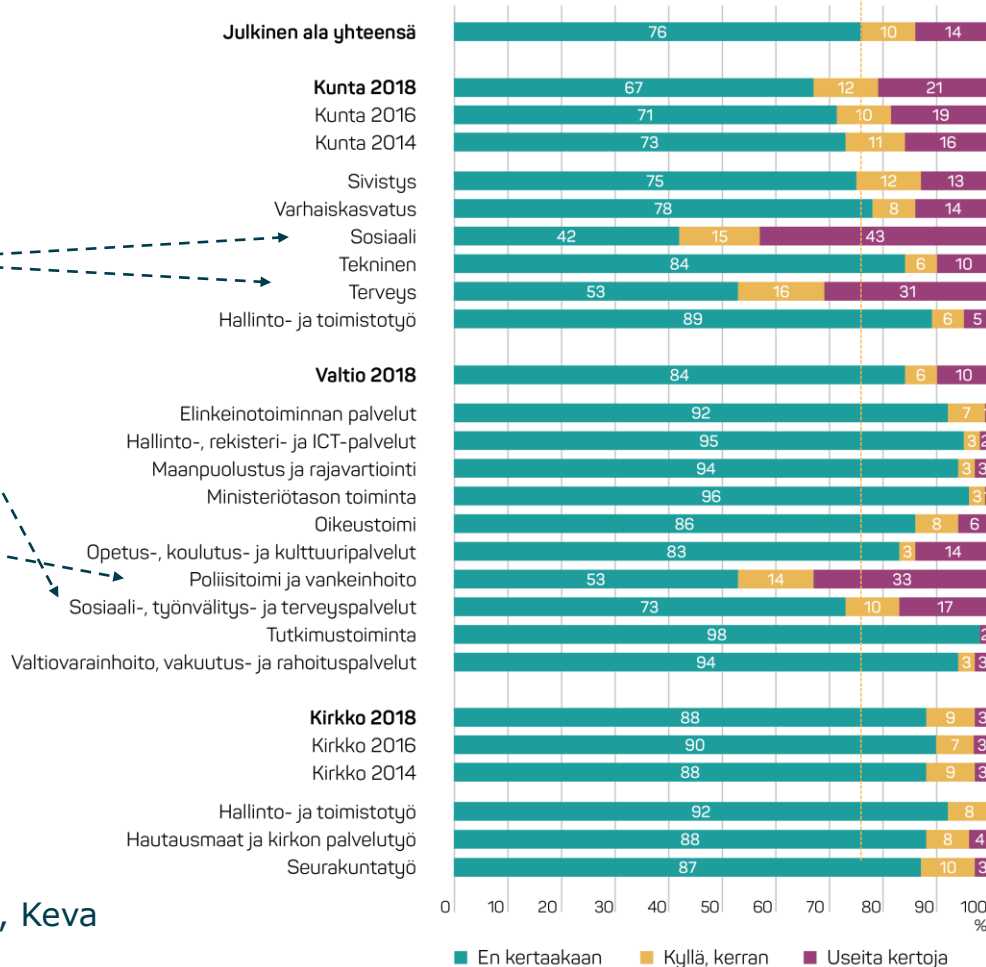

Julkisen alan henkilöstöstä joka neljäs on kokenut työssään väkivaltaa tai sen uhkaa.

Väkivaltatilanteet ovat yleisimpiä terveys- ja sosiaalialalla,

sekä poliisitoimessa ja vankeinhoidossa.

Näissä ammateissa nuoret työntekijät kohtaavat muita enemmän väkivaltatilanteita.

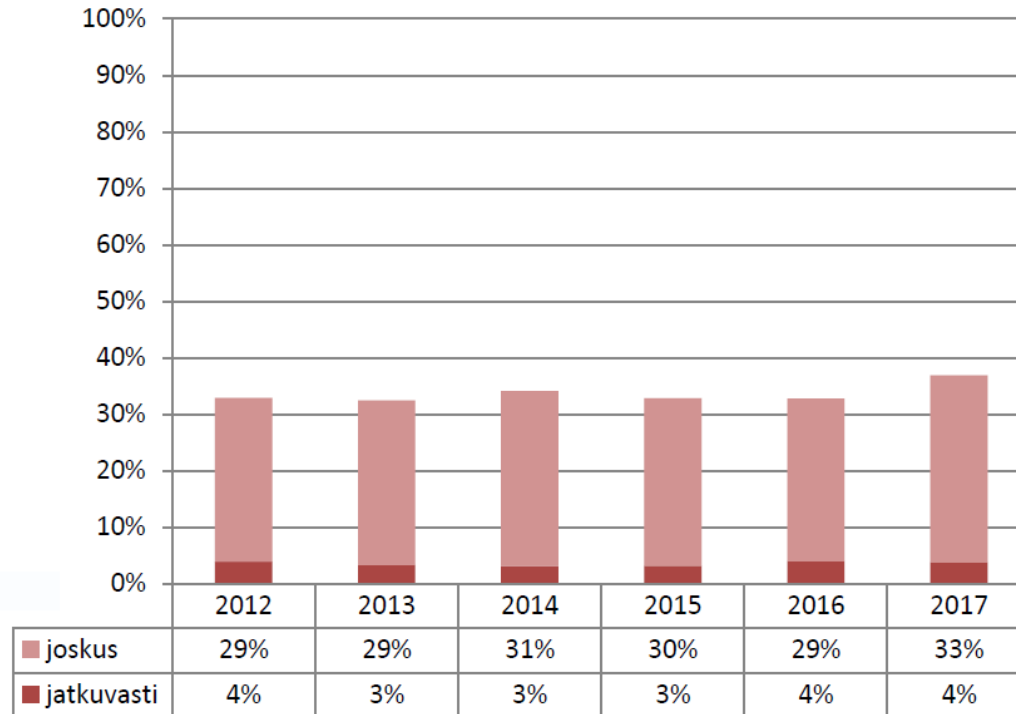
Lähde: Julkisen alan työhyvinvointi 2018, Keva

Kuvio 65 Asiakkaiden taholta tulevan henkisen väkivallan ja työpaikkakiusaamisen havaitseminen työpaikalla 2012–2017 (%)

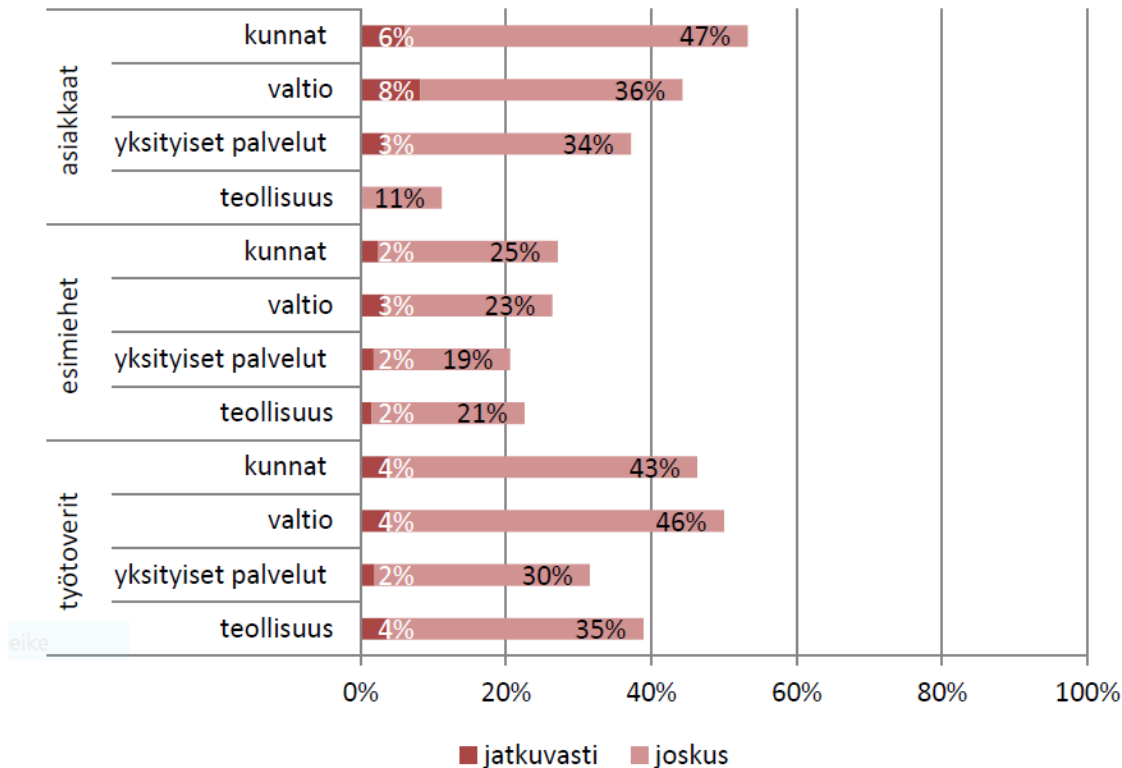
- Suku-puolten väliset erot ovat huomattavia
- Miehistä 25 % ja naisista 40 % kertoi, että asiakkaat kiusaavat joskus
- Miehistä 3 ja naisista 4 % oli havainnut tätä jatkuvasti

ien leike

Kuvio 66 Henkisen väkivallan ja työpaikkakiusaamisen havaitseminen työtovereiden, esimiesten ja asiakkaiden taholta sektorin mukaan 2017 (%)

- Työpaikkakiusaaminen on selvästi yleisempää julkisella kuin yksityisellä sektorilla

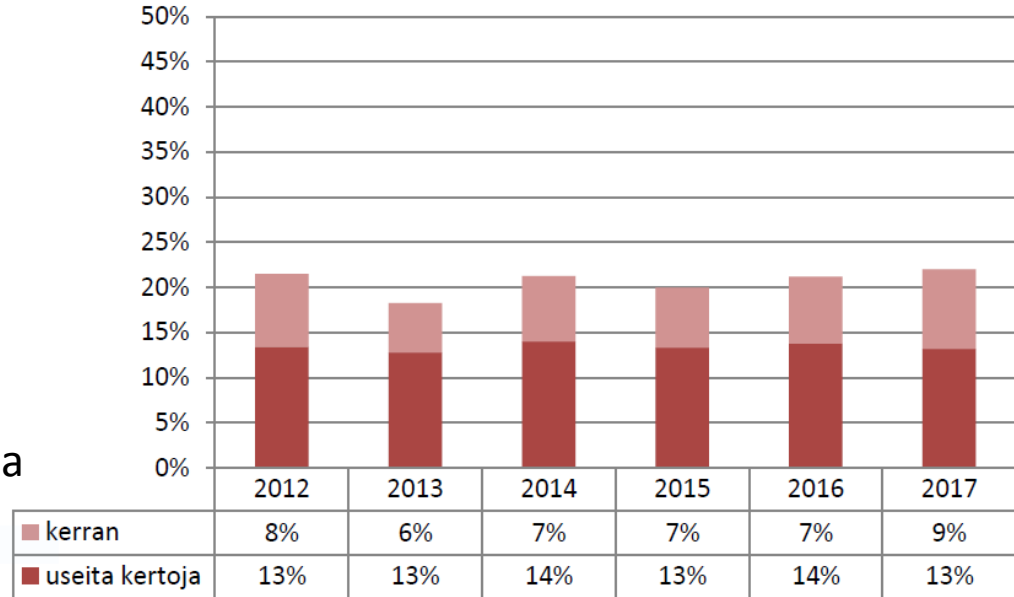

Kuvio 67 Asiakkaiden taholta tuleva väkivalta työpaikalla 2013–2017 (%)

- Runsas 20 % palkansaajista oli havainnut ja 9 % oli itse kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa.
- Naisten havaitsema ja kokema väkivalta on yli kaksi kertaa yleisempää kuin miesten.
- Miehistä 13 % ja naisista 31 % oli havainnut väkivaltaa tai sen uhkaa työpaikalla. Oma kokemus 5% miehistä ja 12 % naisista.

Väkivallan havaitseminen

Lähde: Työolobarometri 2017.

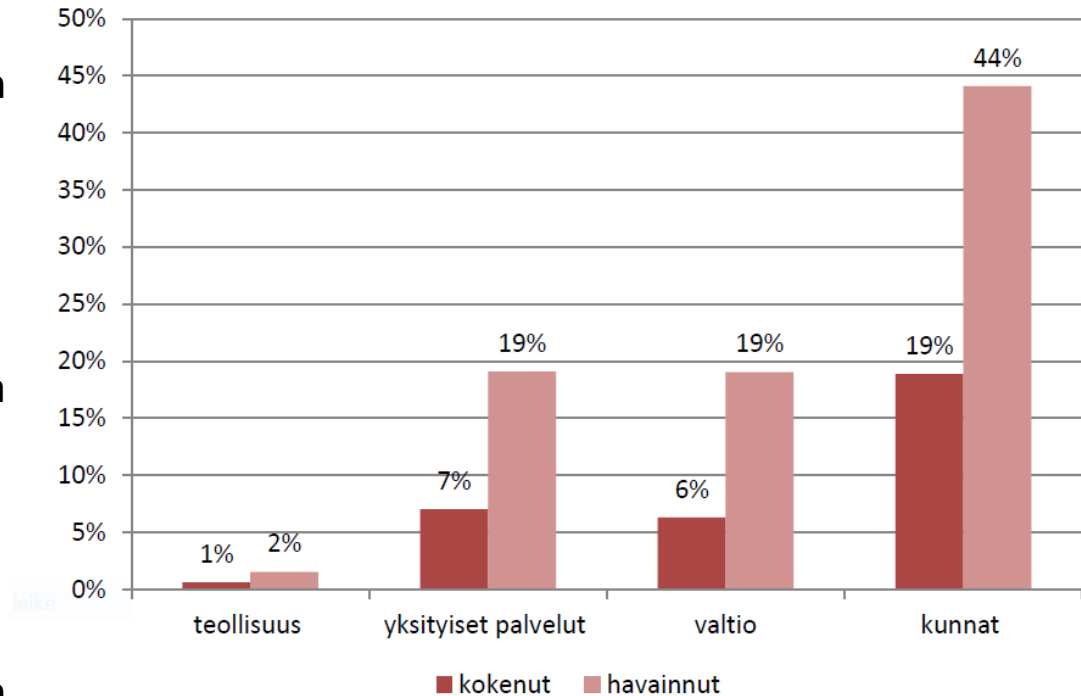
Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 32/2018

- Asiakkaiden taholta tuleva väkivalta on selvästi yleisintä kunnissa. Siellä runsas 40 % oli havainnut ja joka viides oli itse kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa

- Kiusaamisen tai väkivallan kokemukset olivat yleisimpiä monissa naisvaltaisissa ammateissa, kuten sote-alalla

- Asiakkaiden taholta tuleva väkivalta on selvästi yleisintä kunnissa. Siellä runsas 40 % oli havainnut ja joka viides oli itse kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa.

Kuvio 68 Asiakkaiden taholta tuleva väkivalta työpaikalla sektorin mukaan 2017 (%)

”Mies puukko kädessä tuli kohti.”

”Potilaat ovat usein aggressiivisia. Sanallista uhkailua on viikoittain, sekä potilaiden että omaisten osalta”

”Pääsääntöisesti päivystyspotilaita, jotka sekavia aineiden vaikutuksesta, dementiasta tai akuutista sairaudesta johtuen. Joitain ei-sekavia, mutta käytökseltään muuten aggressiivisia.”

Väkivallan uhka sinun työpaikallasi

- Hae selaimeesi

kahoot.it

Pin

963775

1. Kuinka usein viimeisen 12 kk:n aikana; Sinua on uhattu fyysisellä väkivallalla tai aseella (ampuma-ase, veitsi, lyömäase, terävä esine)?

- a) ei koskaan
- b) yhden kerran
- c) 2-3 krt
- d) 4 krt tai useammin

”Alkoholien vaikutuksen alainen potilas löi, uhkasi sanallisesti ja tarttui kiinni hoitotilanteessa.”

”Dementia potilas tarttui kiinni käteen ja löi kanyylin laitton yhteydessä. ”

”Useampi potilas haukkunut huoraksi, paskaksi ja inhottavaksi ihmiseksi, kun asiat eivät ole sujuneet kuten haluttu.”

”Omainen haukkunut ammattitaidottomaksi lutkaksi, kun en saanut jatkohoitoa potilaalle vaan lääkärin ohjeen mukaan kotiutin.”

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskuksen työhyvinvointi 2017,
Liisa Mäkelä & Kati Saarenpää, Vaasan yliopisto

2. Kuinka usein 12 kk:n aikana; Sinulle on huudettu, kiroiltu, sinua on nimitelty tai sanallisesti uhkailtu?

- a) ei koskaan
- b) yhden kerran
- c) 2-3 krt
- d) 4 krt tai useammin

3. Kuinka usein viimeisen 12 kk: aikana: Sinuun (tai perheeseesi) on kohdistunut vakavaa sanallista uhkailua?

- a) ei koskaan
- b) yhden kerran
- c) 2-3 krt
- d) 4 krt tai useammin

4. Kuinka usein 12 kk:n aikana; Olet pelännyt että, joku nykyisellä työpaikallasi vahingoittaisi sinua fyysisesti?

- a) ei koskaan
- b) yhden kerran
- c) 2-3 krt
- d) 4 krt tai useammin

”Aggressiivinen mt-potilas löi hoitotoimenpiteitä tehtäessä (yritin tehdä perusmittauksi, RR-mittausta ja muuta) ja sylki päälle. Uhkasi tappaa kun seuraavan kerran nähdään.”

”Alkoholisti mies uhkasi hakata kun nähdään ”kylällä” seuraavan kerran koska oli tyytymätön hoitoon; ei päässyt tupakalle eikä voitu viedä koska jalat ei kantanut.”

”Mt ongelmainen nainen lupasi ”lahdata” minut kun toimitettiin vastentahtoiseen psykiatriseen hoitoon. Useampia samankaltaisia tapauksia viimeisen 12kk aikana.”

”Kohteessa potilaan omainen kävi käsiksi.”

Väkivallan hallinta; Työpaikallani toimii väkivallan ja sen uhan hallinnassa parhaiten...

- a) vaarojen tunnistaminen
- b) väkivaltatilanteiden ennakointi ja varautuminen (työjärjestelyt, koulutus)
- c) toimintamalli vaaratilanteiden raportointiin ja seurantaan
- d) jälkihoito

Väkivallan hallinta; Työpaikallani eniten kehitettävää on...

- a) vaarojen tunnistamisessa
- b) väkivaltilanteiden ennakoinnissa ja varautumisessa (työjärjestelyt, koulutus)
- c) systemaattisessa vaaratilanteiden raportoinnissa ja seurannassa
- d) jälkihoidossa

Staff support programme in the emergency care

Kiitos!

anna.kukka@tehy.fi

suus
Suus
livecartoons.nl